

Independent Joint Anti-Corruption
Monitoring & Evaluation Committee

د افغانستان د مخابراتي خدمتونو په تنظیمونکې اداره کې د څارنې او حساب ورکونې
کچه

د مخابراتي کمپنیو د گټې او لگښتونو اړوند په مالیاتي اسنادو کې درج شوي مالومات دې په څېړنیز رپورت (Audit Report) کې د مخابراتي کمپنیو د گټې او لگښتونو په اړه درج شویو مالوماتو سره و ارزول او په پرتلیز ډول وڅېړل شي.

مخابراتي کمپنۍ مکلفې دي چې هر کال خپله گټه او لگښتونه د پلټنې د خپلواکو ادارو له لارې تصفیه او د خپلو گټو او لگښتونو مالي رپورت د مالیې وزارت ته ورکړي. خو د مخابراتي کمپنیو گټې او لگښتونه چې د پلټنې په ترڅ کې موندل شوي د هغو ارقامو سره چې په مالي اسنادو کې ثبت شوي، توپیر لري. دې توپیر دا اندېښنې رابرسیره کړي چې د تیتې مالیې په بدل کې بنایي بهرې ورکړل شوي وي. یوه پرتلیزه ارزونه اړینه ده چې سرغړونې څرگندې کړي.

۷.۱۱ سپارښتنه: د مخابراتو او مالوماتي تکنالوژۍ وزارت باید د مخابراتي کمپنیو اړوند د ۱۳۸۷ نه تر ۱۳۹۱ کلونو پورې مالي رپورتونه د مالیې وزارت او د څارنې او ارزونې کمیټې (MEC) ته ورکړي. د مالیې وزارت باید د مخابراتي کمپنیو د پلټنو رپورتونه، د ۱۳۸۷ نه تر ۱۳۹۱ کلونو مالي رپورتونو سره په پرتلیزه توگه وڅېړي او توپیر یې څرگند کړي. د مالیې وزارت باید نوموړي اسناد د خپلواکې ارزونې په موخه د څارنې او ارزونې کمیټې سره شریک کړي.

بنچمارک: د مخابراتي کمپنیو د پلټنې رپورتونه (Audit Reports) باید تر دوو میاشتو د مالیې وزارت سره شریک شي او د مالیې وزارت باید نوموړي رپورتونه تر دریو میاشتو د مخابراتي کمپنیو د مالیې اسنادو سره په پرتلیز ډول و ارزوي. د مالیې وزارت باید د مخابراتي کمپنیو مالي اسناد تر دوو میاشتو د څارنې او ارزونې کمیټې په واک کې ورکړي.

د تمې وړ پایلې: په مالي اسنادو کې د توپیر او ممکنه اداري فساد د لاملونو څرگندیدل.

Independent Joint Anti-Corruption Monitoring & Evaluation Committee

د ازادې سیالۍ پرته د مخابراتي خدمتونو د تنظیموونکې ادارې د بورډ د غړو گمارنه ، د نوموړې ادارې خپلواکي تر پوښتنې لاندې راوړي.

د مخابراتي خدمتونو د تنظیموونکې ادارې بورډ پینځه غړي لري چې د مخابراتو او مالوماتي تکنالوژۍ د وزیر د غوښتنې او د ولسمشر د تصویب وروسته گمارل کېږي. د گمارنې دا لړۍ د وړتیا او ازادې سیالۍ پر بنسټ نه ده چې د مخابراتي خدمتونو د تنظیموونکې ادارې (ATRA) د خپلواکۍ د کمزوري کیدو لامل ګرځي.

۷.۱۲ سپارښتنه: د مخابراتو او مالوماتي تکنالوژۍ وزارت باید د اداري اصلاحاتو د کمیسیون سره په همغږۍ د مخابراتي خدمتونو د تنظیموونکې ادارې د څارنې ، شارب لست او ولسمشر له لارې د بورډ د غړو د گمارنې د تصویب لپاره د وړتیا ، آزادې سیالۍ ، د غوره کیدو مساوي موکې او گټه اخستونکو د اړتیا په پام کې نیولو سره ، یوه کرنلاره تدوین کړي. **پنچمارک:** کرنلاره باید تر څلورو میاشتو تدوین شي.

د تمې وړ پایلې: د آزادې سیالۍ له لارې د گمارنې لړۍ د مخابراتي خدمتونو د تنظیموونکې ادارې د خپلواکۍ د تینګښت او د ناوړه نفوذ د اغیزد کمیدو لامل ګرځي.

د مخابراتي خدمتونو د تنظیموونکې ادارې د حکومت داری او مخابراتي پراختیایي بودجې په ساحو کې د قانوني چوکاټ کمزورتیاوې ، د اداري فساد پر وړاندې د زیانمننې کچه زیاتوي.

د مخابراتي خدمتونو د چارو د تنظیم قانون په عمومي ډول د مخابراتي خدمتونو د تنظیموونکې ادارې دندې او واکونه څرګندوي ، خو نوموړی قانون د غونډو د وخت او نصاب ، معیارونو ، د پریکړو بنسټ او د ادارې د خپلواکۍ اړوند چارو کې روښانه نه دی. سربیره پر دې چې دا مسایل په کرنلاره کې ترتیب شوي ، خو کرنلاره د قانون او مقررې حیثیت نه لري. همدارنگه قانون په دې کې هم پاتې راغلی چې د وزیرانو د مخابراتي خدمتونو د چارو د تنظیم کمیته چې د جوازونو څارل او د مخابراتي خدمتونو د تنظیم د ادارې د بودجې او جوړښت د تصویب دندې په غاړه لري ، مخاطب کړي. په پای کې قانون دا نه ده روښانه کړې چې د مخابراتي خدمتونو پراختیایي بودجه (TDF) چې د شریکو غاړو نقدې مرستې هم پکې شاملې دي ، څرنگه ولګول شي.

Independent Joint Anti-Corruption Monitoring & Evaluation Committee

۷.۱۳ سپارښتنه: د مخابراتو او مالوماتي تکنالوژۍ وزارت د مخابراتي خدمتونو تنظیمونکي ادارې سره په همغږۍ باید لاندې ټکو ته په پام کې نلاره تدوین کړي:

- د مخابراتي خدمتونو تنظیمونکي ادارې د بورډ کې نلاره باید په مقررې بدلې شي.
- د غونډو تکرار، دوام، نصاب، پریکړو او د مخابراتي خدمتونو د تنظیمونکي ادارې او د وزیرانو د مخابراتي خدمتونو د چارو د تنظیم کمیټې اړوندې چارې په روښانه ډول تنظیمول.
- د مخابراتي خدمتونو د پراختیایي بودجې (TDF) څخه د گټې اخیستنې روڼ او د محاسبې وړ میکانیزم رامنځته کول.

پنچمارک: مقررې باید په شپږو میاشتو کې تدوین او د وزیرانو شورا ته د تصویب په موخه ولیږل شي.

د تمې وړ پایلې: د مخابراتي خدمتونو د تنظیمونکي ادارې (ATRA) او د مخابراتي خدمتونو د پراختیایي بودجې (TDF) په چارو کې د ښې ادارې، روڼتیا او حساب ورکونې وده.

اړینه ده چې د مخابراتي خدمتونو د تنظیمونکي ادارې د کارکوونکو د گمارنې لړۍ، د اداري فساد پر وړاندې د زیانمنې د کچې د مالومولو په موخه په دقیق ډول وڅیړل شي.

د مخابراتي خدمتونو د تنظیمونکي ادارې کارکوونکي د اداري اصلاحاتو د خپلواک کمیسیون د لارې نه بلکې خپله د ادارې له لارې گمارل کېږي. د مخابراتي خدمتونو د تنظیمونکي ادارې د کارکوونکو معاشونه د دولتي مامورینو د معاشونو په پرتله لوړ دي. د گمارنې په لړۍ کې غیرقانوني لاسوهنه د دې لامل شوې چې په نوموړې لړۍ کې روڼتیا له منځه لاړه شي.

۷.۱۴ سپارښتنه: د مخابراتي خدمتونو تنظیمونکي اداره د اداري اصلاحاتو د خپلواک کمیسیون سره په همغږۍ باید د نوموړې ادارې د گمارنې لړۍ د اداري فساد پر وړاندې د زیانمنې د کچې د مالومولو په موخه و ارزوي او د اداري فساد پر وړاندې زیانمن ټکي په گوته کړي.

پنچمارک: د اداري فساد پر وړاندې د زیانمنو ارزونه باید په څلورو میاشتو کې بشپړه شي او اقدامات یې په اتو میاشتو کې و نیول شي.

د تمې وړ پایلې: د اداري فساد پر وړاندې د زیانمنو ارزونه به د گمارنې د لړۍ د سمون لامل شي.

**Independent Joint Anti-Corruption
Monitoring & Evaluation Committee**

د مخابراتي خدمتونو د پراختیایي بودجې (TDF) ټولول او لگښت باید په دقیقه توگه وپلټل شي چې ډاډ ترلاسه شي چې پخوا ترې ناوړه گټه اخیستل شوې نه ده.

د مخابراتي خدمتونو تنظیمونکې اداره د مخابراتي پراختیایي بودجې (TDF) د څارنې او ارزونې دنده پر غاړه لري او د پلټنې ستره اداره د مخابراتي پراختیایي بودجې د لگښت څخه څارنه کوي. خو د مخابراتي پراختیایي بودجې ارزښت او د تیرو پلټنو محدودیت ته په کتو سره باید د پلټنې ستره اداره د څارونکو یو باتجربه پلاوی د بودجې د لگښتونو د ارزونې په موخه وگماري.

۷.۱۵ سپارښتنه: د پلټنې ستره اداره باید د مخابراتي پراختیایي بودجې د ټولولو او لگښت چارې د تاسیس څخه تر روان کال پورې په دقیق او هر اړخیز ډول وڅیړي او د پلټنې پایلې د اداري فساد پر وړاندې د څارنې او ارزونې خپلواکې گډې کمیټې سره شریک او د موندنو لنډیز خپور کړي.

بنچمارک: د شپږو میاشتو په اوږدو کې باید پلټنه ترسره ، پایلې یې د څارنې او ارزونې کمیټې سره شریکې او د رپورت لنډیز خپور شي.

د تمې وړ پایلې: د دې سپینول چې د مخابراتي پراختیایي بودجې څخه په درست ډول گټه اخیستل کیږي.